



ISSN 2223-3822

Levytskyi, V., Radynskiy, S. & Dyachun, O. (2022) Regulatory and legal provision of innovative and investment activities of the Ukraine's industrial enterprises. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol.27, no.2, pp.25-34. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22lvoppu.pdf>



**SEPS**  
**Journal**  
Socio-Economic  
Problems and the State

## НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

**Віталій ЛЕВИЦЬКИЙ**

**Сергій РАДИНСЬКИЙ**

**Ольга ДЯЧУН**

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя  
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна

e-mail: [levior@ukr.net](mailto:levior@ukr.net)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

e-mail: [srv2011@ukr.net](mailto:srv2011@ukr.net)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

e-mail: [happycja18@gmail.com](mailto:happycja18@gmail.com)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9389-5031>



### Article history:

Received: October, 2022

1st Revision: October, 2022

Accepted: November, 2022

### JEL classification:

O31

### UDC:

338.45

### DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2022.nom2.025>

**Анотація:** У статті розкрито особливості нормативно-правового забезпечення інноваційної та інвестиційної діяльності промислових підприємств, розглянуто інституційну систему її регулювання, виявлено слабкі сторони цієї системи та запропоновано методи їх покращення. Обґрунтовано базові принципи та необхідність державного забезпечення та законодавчого регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Проаналізовано основні види стратегій та окреслено перспективні напрями регулювання інноваційної та інвестиційної діяльності промислових підприємств.

Розглянуто теоретичні, методологічні та практичні аспекти інноваційного та інвестиційного розвитку промислових підприємств та механізми його впровадження. Досліджено сучасні технології та інструменти прогнозування та моделювання в управлінні соціальними й економічними процесами. Здійснено аналіз стану інноваційного, інвестиційного та науково-технічного потенціалу промислових підприємств України та розроблено пропозиції з підвищення інноваційно-інвестиційної активності. Вказано, що основним напрямом процесів у сфері інновацій та інвестицій для промислових підприємств має стати впровадження результатів науково-технічних досягнень у виробництво та підвищення конкурентоздатності товарів і послуг.

Проаналізовано сучасні реалії та перспективи впровадження інноваційно-інвестиційних технологій у промисловості. Висвітлено специфічні риси інноваційних та інвестиційних процесів на рівні підприємств, регіонів та національному рівні. Розкрито досвід провідних країн з втілення політики інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств та процеси адаптації нормативно-правової системи управління та адміністрування до європейських стандартів. Представлено засоби правового, аналітичного та інформаційного забезпечення стратегічного розвитку промислових підприємств на мікро-, мезо- та макrorівнях, запропоновано підходи з оптимізації їх інноваційної та інвестиційної діяльності.

Інноваційно-інвестиційну діяльність розглянуто як комплекс норм господарського законодавства та підгалузь господарського права. Розкрито механізми державного регулювання інноваційної та інноваційної діяльності, промислових підприємств, висвітлено умови формування та реалізації державної політики у цій сфері. Зазначено, що внаслідок недостатньої інноваційно-інвестиційної активності господарюючих суб'єктів, необхідно подолати проблеми із залучення інвестицій у національну економіку, а згодом вирішувати завдання з досягнення саморозвитку інноваційної системи України.

**Ключові слова:** інвестиції, інновації, нормативно-правова база, промислові підприємства, державне регулювання, інституційне регулювання, інвестиційно-інноваційна політика.



Левицький В. Нормативно-правове забезпечення інноваційної та інвестиційної діяльності промислових підприємств України [Електронний ресурс] / Віталій Левицький, Сергій Радинський, Ольга Дячун // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2022. — Вип. 2 (27). — С. 25-34. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22lvoppu.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

## **1. Постановка проблеми.**

Важливим чинником успішного функціонування промислових підприємств на ринку у сучасних умовах є розроблення і застосування нормативно-правового забезпечення їх інноваційної та інвестиційної діяльності, впровадження науково-технічних досягнень у виробництво. Інновації та інвестиції – одні з найвагоміших явищ, що визначають економічний розвиток, зростання та стійкість фінансово-господарської діяльності промислового підприємства. Для сучасних самостійних суб'єктів господарювання, зареєстрованих компетентними органами отримання високого прибутку, збереження та підвищення конкурентних позицій на ринку, вирішення проблеми виживання та розвитку все актуальніше пов'язується із використанням нововведень. Адже, прийняття нормативних актів щодо результативного інноваційного дослідження, вдалого залучення інвестицій, створення нового товару, неординарне його комерційне впровадження та ефективне поєднання науково-дослідної та маркетингової діяльності становить запоруку успішної діяльності підприємства. Відповідно до цього оновлюється, змінюється сам тип підприємства і його внутрішнє облаштування. Правове забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності та розвиток підприємства у векторі широкого освоєння новітніх технологій, залучення інвестицій забезпечують прогрес, перехід на якісно новий рівень промислового виробництва, раціональне впровадження науково-технічних досягнень та застосування обладнання нового покоління дозволяють досягти такого рівня ресурсозбереження та якості продукції промислового підприємства, що будуть сприяти суттєвому підвищенню культури виробництва, ступеня імпортозаміщення та конкурентоспроможності на зовнішніх ринках.

## **2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.**

Теоретичні основи регулювання нормативно-правового забезпечення та фінансової підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств, що впливають на процеси розвитку національної економіки досліджували українські та зарубіжні науковці, які конкретизували завдання з впровадження інновацій у підприємницький процес як для окремих суб'єктів господарювання, так і економіки держави загалом.

Розробкою питання займалися А. Гальчинський, В. Базилевич, В. Нежиборець, В. Вовк, О. Івченкова, К. Крикуненко, В. Геець, С. Глазьев, А. Гречан, Н. Кондратьєв, І. Лукінов, Д. Львов, В. Нейернбург, С. Покропивний, А. Амоші, Р. Лапье, М. Портер, А. Харман, П. Друкер, Й. Шумпетер та ін. Учені відзначають провідну роль інновацій та інвестицій для підприємництва у процесі економічного зростання, як організаційно-економічну систему розвитку підприємств чи окремих галузей та стратегічну складову розвитку національної економіки.

Проте методичні та методологічні аспекти законодавчого та аналітичного забезпечення управління інноваціями та інвестиціями на рівні підприємств мають недостатню увагу науковців. Залишаються дискусійними питання економічної сутності понять «інвестиційний ефект», «інновації», «інноваційний розвиток», «інноваційна діяльність». Вивчення потребують методологічні питання щодо системи аналітичних показників, що характеризують інноваційний потенціал та інвестиційну активність суб'єктів господарювання, ефективність інноваційної діяльності, визначення впливу інвестицій на фінансовий стан підприємств та їх конкурентних позиції на ринку. Зміст окремих правових норм розкритий не в повній мірі.

### 3. Постановка завдання.

Метою статті є висвітлення сучасного стану нормативно-правового регулювання інноваційної та інвестиційної діяльності промислових підприємств України, дослідження ролі та значення законодавства в стимулюванні інноваційно-інвестиційного зростання та теоретико-практичне обґрунтування стратегічних напрямів його розвитку; уточнення економічної сутності понять «інновації», «інвестиції» та розроблення методики аналізу інноваційного розвитку підприємства.

### 4. Виклад основного матеріалу.

Посилення конкурентних позицій у провідних галузях промисловості можливо досягнути лише внаслідок суттєвого збільшення інвестиційних можливостей та нагромадження інноваційного потенціалу. Загалом інвестиції мають домінантне значення для галузей промисловості з підвищеною капіталоємністю, де показники їх економічної діяльності, сама ефективність, переважно залежать від масштабів виробництва. Зважаючи на те, що в Україні переважна більшість галузей промисловості відповідає цим критеріям, то проблема залучення інвестиційних ресурсів набуває надзвичайного значення [1, с. 10].

Ефективність системи економічної мотивації для творчих і висококваліфікованих особистостей, забезпечення можливостей для реалізації підприємцем приватновласницької мотивації та інтелектуального капіталу прямо залежать від досягнень інноваційного підприємництва. Сучасна українська інноваційна промислова підприємницька діяльність повинна сформувати ефективний економічний уклад, що буде базуватися на науково-технічних досягненнях та якісно нових змінах у діючій моделі реалізації інноваційного напрямку національної економіки [2, с. 112].

Незважаючи на наявність вагомих передумов макроекономічної стабілізації, значних досягнень у лібералізації підприємницької діяльності, лібералізації міжнародного руху капіталу, зовнішньої торгівлі та оздоровлення фінансового сектору, в Україні зберігаються системні загрози для інвесторів: війна, нестабільне й непередбачуване правове поле, політична нестабільність, недосконалість системи державного правочинства (сфери захисту прав власників, загрозливе поширення «рейдерства», дисципліна виконання законодавчих актів), тінізація економіки, високий рівень корупції. Негативно впливає пасивна роль держави в забезпеченні інституційного поля для покращення інвестиційного клімату через моніторинг та контроль за дотриманням прийнятих правових норм. Для забезпечення стабільного та сприятливого інвестиційного режиму Україна встановлює державні гарантії для захисту інвестицій. Державні гарантії захисту інвестицій становлять систему правових норм, що направлені на захист інвестицій, проте не стосуються питань фінансово-господарської діяльності учасників інвестиційної діяльності та сплати ними зборів, податків. Тому державні гарантії захисту інвестицій не можуть бути звужені щодо інвестицій, направлених у період дії цих гарантій або скасовані [1, с. 29].

Під час розроблення методики аналізу інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств важливим є визначення сутності поняття «інноваційний тип розвитку підприємства», під яким необхідно розуміти спосіб економічного зростання, що заснований на регулярних та систематичних нововведеннях, спрямованих на суттєве покращення усіх аспектів діяльності господарської системи, періодичному перегрупуванні сил, що обумовлений чіткою логікою науково-технічного прогресу, цілями та завданнями розвитку цієї системи, здатністю використання певних ресурсних чинників при створенні інноваційної продукції та формування конкурентних переваг. Інноваційно-інвестиційна діяльність промислових підприємств направлена на практичне використання наукових, науково-технічних результатів та

інтелектуального потенціалу для одержання нової, суттєво покращеної продукції, технологій її виробництва, системи управління, організації праці з метою підвищення конкурентоспроможності та зміцнення ринкових позицій промислового підприємства. Організація інноваційно-інвестиційної діяльності спрямована на впорядкування процесів генерування нових ідейних рішень, пошук та розробку технічних рішень, створення новацій, а також їх впровадження. Механізми організації орієнтовані на формування та реорганізацію структур, що залучені до здійснення інноваційних процесів. Подібна системна робота може відбуватися у різних формах, основними з яких є створення, поглинання, ринкова інноваційна інтеграція, виокремлення. Створення – це заснування нових підприємств, структурних одиниць або підрозділів, що призначені провадити інноваційну промислову діяльність. Найсуттєвішими елементами таких нових організаційних форм виступають матричні структури, науково-технічні підрозділи та організації, що здійснюють діяльність за ринковими принципами, внутрішні венчури. До напрямів інноваційної діяльності промислових підприємств відносять: проведення наукових досліджень та розробок, придбання нових технологій (у тому числі придбання права власності на винаходи, промислові знаки, корисні моделі, ліцензії на використання вказаних об'єктів); придбання машин, устаткування та обладнання, пов'язаних із інноваційною промисловою діяльністю; виробниче проектування; впровадження нових методів їх виробництва товарів; здійснення маркетингових інновацій та інші види підготовки виробництва до випуску нової продукції [3, с. 182].

Звідси основні цілі інновацій: мінімізація витрат і собівартості продукції (послуг, робіт), удосконалення виробничих технологій; підвищення якості продукції та посилення її конкурентоспроможності. Інноваційний потенціал промислового підприємства можна розглядати як інтегральну сукупність взаємопов'язаних у певних соціально-економічних формах факторів:

- потенційно можливих інноваційно-інвестиційних ресурсів, що за певних реальних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища на певному часовому проміжку можуть залучатися промисловим підприємством;
- реальних ресурсів;
- готовності та здатності підприємства освоїти та ефективно використати ці ресурси та можливості для досягнення стратегічної мети своєї діяльності. Метою аналізу інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємства – визначення стану його інноваційної активності, оцінка результатів здійснення інноваційної діяльності та дослідження джерел фінансування [3, с. 183].

В Україні на стан розвитку інвестиційно-інноваційного середовища функціонування промислових підприємств в Україні впливають нормативно-правове забезпечення, сприятливе інвестиційне середовище та економічний стан держави загалом. Згідно з позицією Міністерства Юстиції України «національне інноваційне законодавство включає норми Конституції України, Господарського кодексу, Закону України «Про інноваційну діяльність», Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні», Закону України «Про інвестиційну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших нормативно-правових актів.

Сучасна нормативно-правова база функціонування та розвитку інноваційної діяльності налічує близько 200 документів. При цьому статтею 2 Закону України «Про інноваційну діяльність» визначено: «Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України і складається із законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності

технологічних парків», «Про спеціальну економічну зону «Яворів», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері» [5].

Для забезпечення сприятливого та стабільного інвестиційного режиму держава встановлює державні гарантії захисту інвестицій. Правовий режим інвестування в Україні визначається національним законодавством, яке, своєю чергою, складається з нормативних актів, зокрема: Закон «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р., Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 01 квітня 1991 р., Декрет КМУ «Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності створених за участю державних підприємств» від 31 грудня 1992 р., Указ Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 лютого 1994 р., Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 січня 2006 р. та інші.

Основні нормативно-правові акти державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні представимо у таблиці 1.

<b>Таблиця 1. Основні нормативно-правові акти державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні</b>		
<b>№ п/п</b>	<b>Нормативно-правовий акт</b>	<b>Сфера регулювання</b>
1	Конституція України	Ст. 54 гарантує свободу наукової і технічної творчості, захист авторських прав та державне сприяння розвитку науки
2	Господарський кодекс України	Глава 34, ст. 325-332 розкриває нормативно-правову сутність інновацій та інвестування; розкриває види інновацій та форми інвестицій; окреслює порядок державного регулювання такої діяльності
3	Закон України «Про інноваційну діяльність»	Визначено мету та принципи інноваційної політики, окреслено об'єкти та суб'єктів інноваційної діяльності; порядок державного регулювання інноваційної діяльності та її правовий режим; окреслено основи фінансування інноваційної діяльності та міжнародного співробітництва у цій сфері
4	Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Визначає правову сутність інвестиційної діяльності та інвестиційних проектів, об'єкти та суб'єктів інвестицій, їхні права та обов'язки; джерела фінансування інвестиційної діяльності; основи її державного регулювання, підтримки та стимулювання; порядок державних інвестицій; гарантії та захист прав суб'єктів інвестиційної діяльності
5	Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»	Визначає пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні, в тому числі на період з 2011 по 2021 рік, а також середньострокові стратегічні напрями інноваційної діяльності та порядок моніторингу їх реалізації
6	Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»	Визначає правову сутність технологічних парків; порядок спеціального режиму їхньої інноваційної діяльності; порядок фінансової підтримки інноваційних проектів та контролю за їх реалізацією
7	Закон України «Про режим іноземного інвестування»	Визначає види іноземних інвестицій та форми їх здійснення; окреслює об'єкти таких інвестицій, порядок їх оцінки та державні гарантії; визначає основні умови співпраці з іноземним інвестором
8	Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	Регулює відносини щодо провадження наукової і науково-технічної діяльності; визначає правовий статус суб'єктів такої діяльності, в тому числі НАНУ; окреслює державні гарантії соціально-правового статусу вчених та наукових працівників; основи державного регулювання та управління науковою та науково-технічною діяльністю, його форми та методи
9	Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»	Визначає предмет наукової і науково-технічної експертизи, її форми та види; права й обов'язки суб'єктів експертизи; порядок її проведення; основи державного регулювання, економічного забезпечення та відповідальності сторін
10	Закон України «Про спеціальну економічну зону «Яворів»	Визначає, що метою СЕЗ «Яворів» є залучення інвестицій. Законом визначені органи управління СЕЗ, їхні повноваження та суб'єкти діяльності
11	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні»	Містить обґрунтування актуальності інноваційно-інвестиційних напрямів діяльності; визначає шляхи та напрями виконання програми; принципи реалізації державної політики у сфері інновацій та інвестицій; форми надання державної підтримки; перелік базових галузей економіки в контексті інноваційно-інвестиційної діяльності та очікувані результати

Джерело: складено за матеріалами [6]

Аналіз системи нормативно-правового регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності свідчить про відсутність системного підходу в цій галузі та єдиної стратегії її розвитку. Зокрема, Господарським кодексом здійснюється регулювання інноваційних та інвестиційних процесів з позиції єдності та взаємодії, а от на рівні окремих законів ці процеси розглянуті окремо. Такий підхід може бути виправданий потребою в деталізації механізмів інноваційного розвитку та інвестиційних процесів. Проте, дотичність цих процесів має бути збережена на рівні не тільки законодавства, а й методичних та інструктивних нормативно-правових актів.

Удосконалення правових норм інноваційно-інвестиційного законодавства стане для промислового підприємництва вагомим чинником для перманентного економічного розвитку та зростання, засобом для досягнення комерційної мети. Проблема подальшого розвитку інноваційно-інвестиційної підприємницької діяльності в Україні ускладнюється важкими умовами для нового етапу розвитку інноваційно-інвестиційної промислової підприємницької діяльності. Економічний розвиток та економічне зростання держави у подальшій перспективі формується під впливом її відповідності та здатності адаптуватися до новітніх технологічних та технічних досягнень та підтримки розвитку інноваційно-інвестиційної сфери промисловості [2, с. 110].

Власне інноваційне промислове підприємство необхідно розглядати як підприємство, що: проводить комплексне новаторство; здійснює науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, та/або здійснює закупівлі нових продуктів та/або технологій; на систематичній основі запроваджує нові науково-технічні рішення в удосконалений чи новий продукт, та/або технологічний процес, та/або організацію діяльності; має достатньо високий рівень фінансування інноваційної діяльності; виробляє та реалізує інноваційну продукцію, обсяг випуску якої у грошовому вимірі перевищує 70 % від його загального обсягу виробництва; володіє правами на інтелектуальну власність; розробляє нові види промислової продукції [4, с. 141].

Щоб стимулювати інноваційно-інвестиційну діяльність промислових підприємств державні інноваційні фінансово-кредитні установи залучають ресурси, утворені за рахунок коштів Державного бюджету України на відповідний рік, виділених згідно до чинного законодавства українських та іноземних інвестицій суб'єктів господарювання та громадян (підданих), апатридів, добровільних внесків коштів суб'єктів господарювання та громадян, від власної чи спільної фінансово-господарської діяльності та з інших джерел, що не заборонені законодавством України. Кошти комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ формуються за рахунок ресурсів відповідних місцевих бюджетів, залучених українських та іноземних інвестицій суб'єктів господарювання та громадян (підданих), апатридів, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, власної чи спільної фінансово-господарської діяльності та з інших джерел, що не заборонені законодавством України [1, с. 48–49].

Щодо малих і середніх промислових підприємств, то до основних їхніх переваг, що підтверджуються практикою господарської діяльності в усіх країн з ринковою економікою, належать наступні: відсутність інерційності при адаптації до ринкових і технологічних умов діяльності, маневреність і гнучкість у прийнятті управлінських рішень, підвищена сприйнятливість до нових, оригінальних технологій та інновацій, порівняно з великими підприємствами низька капіталомісткість [5, с. 63].

Головними напрямками з активізації інноваційно-інвестиційної активності промислових підприємств повинно стати розроблення модерного механізму її підтримки: фінансування частини науково-прикладних досліджень з державного бюджету, встановлення податкових пільг промисловим підприємствам, що здійснюють інноваційну діяльність, у тому числі запровадження податкових канікул; зниження

відсоткових ставок на кредити; державне замовлення інноваційної продукції. Необхідно активізувати зусилля зі створення та заохочення вже створених технопарків, технічних інкубаторів, інноваційних виробництв у пріоритетних галузях економіки: важкому машинобудуванню, сільськогосподарському машинобудуванню, радіоелектроніці та приладобудуванню, літакобудуванню, суднобудуванню, хімічній промисловості [3, с. 185].

Сьогодні внаслідок об'єктивних обставин спостерігається помітне відхилення реакції української економіки на сучасні світові стратегії розвитку. Проте саме застосування досягнень науково-технічного прогресу та інноваційно-інвестиційне партнерство сприятимуть можливості для побудови нових економічних відносин та нової економіки з конкурентоспроможними галузями промисловості. Для переходу до сучасного типу високотехнологічної економіки необхідно проводити ціле направлену і виважену інвестиційно-інноваційну державну політику. Основною метою такої політики повинно стати ефективне застосування перевірених практикою знань та умінь, що забезпечать прибуткову інноваційну діяльність промислових підприємств. Загальновідомо, що наша держава суттєво відстає від провідних європейських країн за такими показниками, як інноваційно-інвестиційна спрямованість та інноваційно-інвестиційна активність. Основними причинами такого становища є поточна сукупність важливих проблем, що залишаються неподоланими у сучасних умовах гострої економічної нестабільності. Модерна інноваційно-інвестиційна промисловість позиціонується як особливий новаторський процес створення нової продукції. Вона є видом управління та господарювання, спрямованим на виявлення нових можливостей та на комерційний зиск від використання нововведень. Такий вид промисловості характеризується особливою поведінкою підприємця при наявності досконалої нормативно-правової бази: можливості законодавчої підтримки, зміною стилю правління, наявністю новаторського менеджерського мислення, всезагальною готовністю брати на себе усі ризики з реалізації нових проектів, водночас з фінансовою та юридичною відповідальністю.

## **5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.**

Отже, в Україні сформована нормативно-правова база інвестиційно-інноваційної діяльності, що використовується в системі менеджменту вітчизняних промислових підприємств, вона вагомим інструментом для розвитку науки і техніки та регулювання цієї сфери української економіки. У цьому напрямку є певні здобутки, але ще більше необхідно вдосконалити. Наявна значна кількість проблем, що потребує невідкладного вирішення. Нормативно-правова база вимагає вдосконалення методологічних, термінологічних, організаційних моментів. Якщо компетентні структури докладуть зусиль для систематизації та вдосконалення законодавчої системи, інвестиційна та інноваційна діяльність України перейде на вищий, якісніший рівень.

Система нормативного-правового регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств залишається недосконалою та безсистемною на документальному та на інституціональному рівні. Вдосконалення цієї законодавчої системи повинно охоплювати узгодження діючих нормативно-правових актів та оптимізацію адміністративних органів. При втіленні запропонованих у дослідженні напрямів з оптимізації законодавства стане можливою побудова ефективної системи державної підтримки інноваційної та інвестиційної діяльності промислових підприємств одночасно з ліквідацією дубльованих функцій органів державного управління. Також розроблення загальної стратегії державної законодавчої підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств становить перспективу подальших наукових досліджень.

Уточнення економічної та нормативно-правової сутності понять «інвестиції» та «інновації» покладено в основу розроблення аналітики стратегічного управління інвестиційно-інноваційним розвитком суб'єктів господарювання. Необхідним напрямом наступних наукових досліджень є формування системи аналітичних показників, що кількісно характеризують інноваційно-інвестиційну діяльність промислових підприємств різних галузей. Така система дозволить сформулювати всеохоплюючу характеристику інноваційного та інвестиційного потенціалів промислових підприємств, їх інвестиційної активності та дозволить виявити можливості для їх стратегічного інноваційного розвитку. Українська економіка, промисловість потребують набагато більшу кількість інвестицій, ніж отримують зараз. Подолання багатьох економічних і соціальних проблем буде можливим за умов підвищення інвестиційної та інноваційної активності.

### Author details (in English)

## REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF INNOVATIVE AND INVESTMENT ACTIVITIES OF THE UKRAINE'S INDUSTRIAL ENTERPRISES

**Vitalii LEVYTSKYI**

e-mail: [levior@ukr.net](mailto:levior@ukr.net)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

**Serghiy RADYNSKIY**

Ternopil Ivan Puluj National Technical University  
Ternopil, Ukraine 46001, Ternopil, 56 Ruska Street

e-mail: [sv2011@ukr.net](mailto:sv2011@ukr.net)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

**Olga DYACHUN**

e-mail: [happycja18@gmail.com](mailto:happycja18@gmail.com)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9389-5031>

**Abstract.** *The article reveals the peculiarities of regulatory and legal support of innovative and investment activities of industrial enterprises, examines the institutional system of its regulation, identifies the weaknesses of this system and suggests methods for their improvement. The basic principles and necessity of state support and legislative regulation of innovation and investment activity are substantiated. The main types of strategies are analyzed and promising directions of regulation of innovative and investment activities of industrial enterprises are outlined.*

*Theoretical, methodological and practical aspects of innovative and investment development of industrial enterprises and mechanisms of its implementation are considered. Modern technologies and tools of forecasting and modeling in the management of social and economic processes are studied. An analysis of the state of innovation, investment and scientific and technical potential of industrial enterprises of Ukraine was carried out, and proposals for increasing innovation and investment activity were developed. It is indicated that the main direction of processes in the field of innovations and investments for industrial enterprises should be the implementation of the results of scientific and technical achievements in production and increase the competitiveness of goods and services.*

*The current realities and prospects of the introduction of innovative investment technologies in industry are analyzed. The specific features of innovation and investment processes at the enterprise, regional and national level are highlighted. The experience of leading countries in the implementation of the policy of innovation and investment development of industrial enterprises and the processes of adaptation of the regulatory and legal system of management and administration to European standards are disclosed. Means of legal, analytical and information support for the strategic development of industrial enterprises at the micro, meso and macro levels are presented, approaches to optimizing their innovative and investment activities are proposed.*

*Innovative investment activity is considered as a set of norms of economic legislation and a sub-branch of economic law. Mechanisms of state regulation of innovative and innovative activities, industrial enterprises are disclosed, conditions of formation and implementation of state policy in this area are highlighted. It is noted that due to the insufficient innovation and investment activity of business entities, it is necessary to overcome the problems of attracting investments to the national economy, and subsequently to solve the task of achieving the self-development of the innovative system of Ukraine.*

**Key words:** *investments, innovations, legal framework, industrial enterprises, state regulation, institutional regulation, investment and innovation policy.*



## Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22lvoppu.pdf>

### Funding

The authors received no direct funding for this research.

### Citation information

Levytskyi, V., Radynskiy, S. & Dyachun, O. (2022) Regulatory and legal provision of innovative and investment activities of the Ukraine's industrial enterprises. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 27, no. 2, pp. 25-34. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22lvoppu.pdf>

## Використана література:

1. Деревянко Б. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності: навч. посібник. Донецьк: Кальміус, 2012. 202 с.
2. Гавриш О., Пильнова В., Пісковець О. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 109–113. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.109>
3. Парасій-Вергуненко І. Організаційно-методичні аспекти аналізу інноваційного розвитку підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2015. Випуск 1 (45). Т. 2. С. 181–186.
4. Івченкова О., Крикуненко К. Інноваційне підприємництво як складова стратегії розвитку економіки України. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 3(53). С. 141–146.
5. Нежиборець В. Інноваційне підприємництво як складова економічного зростання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 1. С. 63–71.
6. Білик В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 172–176.

## References

1. Derevianko, B. (2012). *Pravove rehuliuвання investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti: navch. Posibnyk* [Legal regulation of investment and innovation activity]. Donetsk: Kalmius [in Ukrainian].
2. Havrysh, O., Pylnova, V., Piskovets, O. (2020). *Innovatsiine pidpriumnytstvo: sutnist, znachennia ta problemy v suchasnykh umovakh funktsionuvannia* [Innovative entrepreneurship: essence, meaning and problems in modern operating conditions]. *Ekonomika ta derzhava*. Vol. 12. Pp. 109–113 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.109>
3. Parasiiv-Verhunencko, I. (2015). *Orhanizatsiino-metodychni aspekty analizu innovatsiinoho rozvytku pidpriumntstv* [Organizational and methodological aspects of the analysis of innovative development of enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia «Ekonomika»*. Vol. 1 (45), Vol. 2. Pp. 181–186 [in Ukrainian].
4. Ivchenkova, O., Krykunencko, K. (2018). *Innovatsiine pidpriumnytstvo yak skladova stratehii rozvytku ekonomiky Ukrainy* [Innovative entrepreneurship as a component of the economic development strategy of Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*. Vol. 3(53). Pp. 141–146 [in Ukrainian].

5. Nezhyborets, V. (2014). Innovatsiine pidpriemnytstvo yak skladova ekonomichnoho zrostannia [Innovative entrepreneurship as a component of economic growth]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*. Vol. 1. Pp. 63–71 [in Ukrainian].
6. Bilyk, V. V. (2017). Derzhavne rehulyuvannya innovatsiyno-investytsiynoyi diyal'nosti v Ukrayini. [State regulation of innovation and investment activity in Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. Vol. 10. Pp.172-176. [in Ukrainian].



© 2022 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.  
This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.  
You are free to:  
Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.  
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.  
Under the following terms:  
Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.  
You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.  
No additional restrictions  
You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

